

La planificació territorial concurrent: Projectar l'ambient del segle XXI

Albert Punsola (/autor/albert-punsola-44)

10/06/2005

Segons el diccionari 'concurrència' significa 'coincidència en el temps' però també 'encontre de dues o més coses en un punt comú'. Aquesta trobada de visions en un mateix moment es tradueix en una visió global de la realitat que cal planificar, en aquest cas el territori. Traduït a la pràctica, això suposa abandonar, a l'hora de la planificar, la simple juxtaposició de sistemes (urbà, productiu, energètic...) i tenir en compte que tots en formen un de sol, amb un alt nivell de complexitat.

El Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (http://www.coac.net/home/) ha acollit aquest dilluns 3 d'octubre la presentació de la tesi i filosofia de l'estudi 'Planificació metropolitana concurrent' - editat pel Pla Estratègic Metropolità de Barcelona (http://www.bcn2000.es)- a càrrec del director de l'equip d'autors (1), el socioecòleg Ramon Folch. La presentació ha estat seguida d'un intens debat al voltant del concepte de concurrència en la planificació.

De la presentació és pot extraure que la planificació concurrent és aquella que incorpora, als objectius socioeconòmics tradicionals, uns objectius socioambientals. Per tant, la matriu ambiental és la premissa d'aquesta planificació, malgrat que l'adjectiu ambiental no és equivalent aquí -com s'entén molt sovint- a natura, sinó que inclou la matriu biofísica (el medi natural) i les intervencions humanes.

La planificació concurrent doncs no és una simple proposta intel·lectual sinó l'única manera d'enfocar la problemàtica de l'ordenació del territori que, precisament, per haver estat mancada d'una visió integradora de tots els elements en joc, ha generat fins ara nombroses disfuncions. De fet, la intuïció de molts ciutadans, que desconeixen aquest concepte, detecta en el dia a dia els problemes generats per la manca de planificació concurrent: Infraestructures redundants, manca de coordinació en intervencions urbanístiques, etc. Pel seu caràcter de visió global i per la seva aposta per utilitzar millor els recursos, la planificació concurrent s'inscriu de ple en el paradigma sostenible.

De la idea a l'acció 'Ningú no s'imagina un futur en el que no s'actui en un règim de concurrència' Amb aquestes paraules donava la benvinguda a la presentació de l'estudi Jesús Alonso, degà del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. D'altra banda, Dídac Pestaña, de la Comissió Delegada del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona destacava que el concepte de la planificació concurrent arriba en un moment molt oportú: 'Per la caducitat de les formes de treballar que han reeixit en èpoques passades però que ja no són vàlides pel segle XXI'.

Pestaña ha insistit que seria bo que els plans territorials sectorials, que es troben actualment en fase de redacció, incorporessin el concepte. Ha reclamat també eines institucionals per facilitar aquest procés que en el marc metropolità haurien de tenir dos nivells: El de la vegueria -que correspon a l'àmbit de la regió metropolitana- i el territori dels 36 municipis, que és el de la Mancomunitat.

Per la seva part, Francesc Santacana, coordinador general del Pla estratègic Metropolità de Barcelona, ha aprofundit en la idea exposada anteriorment sobre la necessitat que el concepte de planificació concurrent sigui aplicat pels tècnics el més aviat possible i ho ha dit amb una frase definitiva: 'Cal passar del món de les idees al món de l'acció'.

Objectiu: Projectar l'ambient Ramon Folch s'ha encarregat de prendre la paraula en el nucli de l'acte. Una de les primeres idees que ha subratllat és que la planificació concurrent ha de servir 'per governar amb més eficàcia la nostra realitat territorial'. A l'igual que les persones que han intervingut anteriorment, Folch ha volgut deixar molt clar que, pel que fa a la planificació, encara s'està treballant amb unes eines més pròpies d'un altre temps i també amb expressions que es formulen de manera antiquada. Per exemple: Respectar el medi ambient.

En aquest cas, dit així, es considera l'ambient com una cosa a banda, separada de la resta. En la nova visió això no té sentit ja que la planificació concurrent integra tots els elements d'entrada i després en el procés. Per això, Folch ha afirmat que l'objectiu de la planificació concurrent és 'projectar l'ambient'.

Un altre punt molt important de la intervenció de Ramon Folch ha estat la contraposició del concepte estàtic i dinàmic. Mentre el primer es correspon a la vella planificació, el segon pertany a la planificació concurrent. La diferència és la mateixa que hi ha entre tenir en compte el territori basant-se en la cartografia o considerar-lo a partir d'una modelització que inclogui tots els paràmetres canviants. Aquest és un avantatge -segons Folch- 'que ens permet arribar a un tipus de planificació que ens digui no *què* farem demà sinó *com* reaccionarem al que pugui passar'. En definitiva, la planificació concurrent és un sistema que es va autocorregint, enlloc de ser un esquema tancat. D'aquí la seva relació amb la prospectiva. Fins a cert punt, aquest tipus de planificació ens hauria de permetre reaccionar adequadament a fenòmens nous i de gran abast, com la immigració, difícils de preveure en planificacions tancades.

Debat molt viu El final de l'exposició de Ramon Folch ha suscitat un viu debat que ha posat de manifest posicions diverses a partir de la idea que cal un nou tipus de planificació; opinió que tothom semblava compartir, això sí, amb matisos.

Jordi Cañas, director de Polítiques Ambientals i Sostenibilitat de la [Generalitat](http://web.gencat.cat/ca/inici/) (<http://web.gencat.cat/ca/inici/>) ha dit que hi ha massa debat i litigi sobre premisses en les què tothom hauria d'estar d'acord -com la de la matriu ambiental- i que, per altra banda, hi ha la política que es basa en establir jerarquies per prendre decisions. Ha posat com exemple la disjuntiva entre preservar un espai d'una espècie d'ocells protegida o posar-hi allà mateix aerogeneradors. Ha plantejat doncs si era més important la biodiversitat en aquest cas o el canvi climàtic, subratllant que 'no totes les qüestions són purament tècniques'.

Juli Estebán, director general de Planificació Territorial de la Generalitat, ha dit que 'els problemes s'han d'afrontar tros a tros' i ha proposat que la planificació concurrent 'es desenvolupi en el procés'. Ha afegit que 'li hem d'exigir concurrència però no de manera immediata' i que 'seria ingenu aconseguir aquesta concurrència a l'instant'.

Han intervingut també els alcaldes de [Gavà](http://www.gavaciutat.net) (<http://www.gavaciutat.net>) i de [Sant Cugat del Vallès](http://www.santcugatobert.net/) (<http://www.santcugatobert.net/>), Joaquim Balsera i Lluís Recoder, que han concretat al màxim la qüestió de la planificació concurrent tot referint-se a la visió des dels seus municipis. Balsera ha dit que 'els problemes amb l'aeroport eren un bon exemple de la manca d'aquest tipus de planificació'. Ha destacat, per tant, que feia falta implantar-la però amb les condicions de governança i participació ja que 'de vegades els municipis patim efectes que venen de decisions en les quals no hi hem pogut dir la nostra'. Recoder ha posat de relleu el gran 'décalage' existent entre 'el ritme accelerat de creixement de les ciutats i la velocitat molt lenta a què avançant les solucions als problemes de mobilitat generats per la nova situació'.

Més endavant, han intervingut l'alcalde de [El Prat del Llobregat](http://www.aj-elprat.es/) (<http://www.aj-elprat.es/>) i Albert Serratosa, urbanista i coautor del Pla General Metropolità de 1976 -que és l'actualment vigent-. Tejedor ha reclamat 'més treball en xarxa i cooperació en l'àmbit metropolità' i ha recelat dels nous plans expansionistes de l'aeroport. Albert Serratosa, s'ha preguntat si cal emprar el terme ordenació del territori per referir-se a la planificació; per concloure que 'els plans han de tenir capacitat per absorbir el caos'. Una frase sens dubte per a la reflexió.

1) En l'estudi 'Planificació Metropolitana Concurrent' han participat Francesc Santacana, coordinador general del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, Juli Esteban, cap del Gabinet d'Estudis Urbanístics de l'[Ajuntament de Barcelona](http://www.barcelona.cat/ca/) (<http://www.barcelona.cat/ca/>), Antonio Font, catedràtic d'Urbanisme de la [UPC](http://www.upc.edu/) (<http://www.upc.edu/>) i Montserrat Rubí, secretària tècnica del Pla Estratègic. L'equip de redacció de l'informe, encarregat a [ERF](http://www.erf.es) (<http://www.erf.es>) pel Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, ha estat format per Ramon Folch, Frederic Ximeno i Ivan Capdevila.

Podeu accedir a aquest l'informe [aquí](http://www.bcn2000.es) (<http://www.bcn2000.es>).

Adjunt

Mida

Fotos: Albert Punsola

(https://www.sostenible.cat/sites/sostenible.cat/files/public/migraciudades/img/plani3.jpg)

58.26

KB

Share 0

Tuit

(https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/reportatge/la-planificacio-territorial-concurrent-projectar-lambient-del-segle-xxi)

(https://www.sostenible.cat/print/reportatge/la-planificacio-territorial-concurrent-projectar-lambient-del-segle-xxi)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**<http://www.diba.cat>[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888><http://www.twitter.com/xarxasost><http://youtube.com/xarxasost><rss.xml>

